



ES budžets

Publicēts: 26.06.2021.

ES daudzgadu budžets jeb finanšu ietvars ir plānošanas mehānisms, kas nosaka ES budžeta ieņēmumus, maksimālo izdevumu apjomu, kā arī budžeta struktūru. ES budžeta sarunu rezultātā tiek noteikts dalībvalstīm piešķiramais finansējums (jeb t.s. nacionālās aploksnes) Kopējās lauksaimniecības politikas un Kohēzijas politikas īstenošanai, kā arī iezīmēts ES budžeta finansējums citu ES politiku īstenošanai.

2020. gada 21. jūlijā ES valstu un valdību vadītāji panāca vienošanos par ES daudzgadu budžetu 2021.-2027. gadam. Papildus tam, lai palīdzētu ES dalībvalstīm atkopties no COVID-19 izraisītās ekonomiskās krīzes, tika pieņemts īslaicīgs Ekonomikas atveseļošanas instruments (Next Generation EU) ar darbības ilgumu līdz 2026. gada jūlijam.

Šī ir bezprecedenta vienošanās, kas dalībvalstīm nodrošinās finanšu atbalstu vairāk kā 2 triljonu eiro apmērā (faktiskajās cenās), lai palīdzētu pārvarēt COVID-19 izraisīto ekonomisko krīzi, kā arī sasniegt ES ilgtermiņa mērķus t.sk. pāreju uz klimatneitralitāti un digitālo transformāciju.

Kopējais Latvijai pieejamais finansējums no ES budžeta un Ekonomikas atveseļošanas instrumenta ir 12,92 miljardi eiro, no kuriem 10,44 miljardi eiro Latvijai būs pieejami grantu veidā, savukārt 2,48 miljardus eiro Latvija nepieciešamības gadījumā varēs aizņemties uz izdevīgiem nosacījumiem.

Detalizētāka informācija par ES budžetu un Ekonomikas atveseļošanas instrumentu atrodama [Eiropas Komisijas mājaslapā](#).

Finanšu ietvara projektu piedāvā Eiropas Komisija. Par to vienojas dalībvalstis ar vienbalsību, ir nepieciešama arī Eiropas Parlamenta piekrišana. Par daudzgadu budžeta īstenošanu atbild Eiropas Komisija. Revīzijas palāta uzrauga, vai ES budžets ir pareizi izpildīts, kā arī pārbauda ieņēmumu un izdevumu likumību. Savukārt Eiropas Parlamenta pārziņā atrodas ES budžeta izpildes politiskā kontrole.

Latvijā sarunās par ES daudzgadu budžetu vadošā iestāde ir Ārlietu ministrija, kas cieši sadarbojas ar citām nozaru ministrijām. Formulējot Latvijas prioritātes, tiek iesaistīti arī nevalstiskā sektora partneri.

<https://www.mfa.gov.lv/lv/es-budzets>